

Ankenævnet for Forsikring

Den 25. august 2021 blev i sag nr. 96170:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klageskema af 1/12 2020 til nævnet samt i vedlagte bilag har klagerens advokat bl.a. anført:

"Min klient anmeldte skaden til Danica Pension den 25. februar 2019. Anmeldelsen fremlægges som sagens **bilag 1**. Årslønsberegning og dokumentation blev eftersendt den 18. marts 2019. Beregningen fremlægges som **bilag 2**. Danica Pension anerkendte min klients ret til udbetaling ved tab af erhvervsevne indenfor sit erhverv frem til den 23. september 2017 samt i forhold til præmiefritagelse. Afgørelsen fra Danica Pension af den 15. juli 2019 fremlægges som **bilag 3**. Af samme afgørelse fremgår det, at Danica pension vurderede, at min klients generelle erhvervsevne i alle erhverv ikke var nedsat med mindst 50%. I forlængelse af Danica pensions afvisning udarbejdedes et længere indlæg på vegne af min klient. Dette indlæg af den 5. september 2019 fremlægges som **bilag 4**. I det hele henvises til argumentationen heri. Danica Pension fastholder deres tidligere afgørelse. Revurderingen af den 10. september 2020 fremlægges som **bilag 5**. Heraf fremgår bl.a., at Danica Pension vurderer, at min klient vil være i stand til et job på halv tid eller derover, hvis det ikke er fysisk belastende. Danica Pension anmodes herefter om, at sagen sendes til vurdering hos deres klageansvarlige. Denne anmodning af den 28. september 2020 fremlægges som **bilag 6**. Vurderingen fra den klageansvarlige fremlægges som **bilag 7**. Af denne vurdering fremgår følgende:

'Det er vores opfattelse, at den ugentlige arbejdstid på 12 timer i virksomhedspraktikken ikke er udtryk for din klients generelle erhvervsevne, men er hendes egen subjektive tilkendegivelse af hendes arbejdsformåen. Derudover fremgår det af sagen, at din klient har sproglige vanskeligheder, som kan besværliggøre omplacering til et nyt erhverv. Dette kan imidlertid ikke inddrages ved vurderingen af erhvervsevnen, fordi sociale omstændigheder ikke er omfattet af den forsikringsmæssige vurdering af erhvervsevnen.'

Twisten går således ud på, om min klient opfylder betingelserne vedrørende fortsat ret til udbetaling ved tab af erhvervsevne og fritagelse for præmieindbetaling efter den 23. september 2017. Således om min klients erhvervsevnetab er nedsat med mindst 50% i alle erhverv. Det er min vurdering, at det er dokumenteret, at min klients erhvervsevne er nedsat med mindst 50%. Danica Pension er dog uenig heri, da de mener, at min klient med de rette skånehensyn, vil kunne bestride et arbejde uden skulderbelastning på halv tid eller mere. Min klient kom til skade den 23. marts 2016, hvor hun var involveret i en trafikulykke, da hun, som led i sin selvstændige virksomhed, var ude at køre og dele ... ud. I sagen er indhentet lægelige journaler, som bekræfter, at min klient ikke forud for ulykken havde tilsvarende helbredsmæssige lidelser, som efter ulykken. Endvidere arbejdede min klient forud for ulykken fuldtid med ca. 37 timer om ugen. Efter ulykken arbejdede min klient 15 timer om ugen i egen virksomhed, men stoppede den 1. september 2017, efter drøftelser med egen læge, da smertetilstanden forværredes. Jeg skal henvise til bilag 2, hvoraf min klients årsløn forud for ulykken er beregnet til kr. 698.309. Årsrapporter fra 2013-2016 fremlægges som **bilag 8**. Balance for 2017 fremlægges som **bilag 9**. Udbetalingspecifikationer for perioden april 2016 til februar 2019 som beviser et ikke ubetydeligt tab i min klients indkomst fremlægges som **bilag 10**. Som følge af min klients gener fra ulykken gik min klients virksomhed konkurs i 2017 og min klient fuldtidssygemeldes den 1. september 2017. Min klient er på nuværende tidspunkt i jobafklaringsforløb hos [forretning1] 12 timer om ugen. Det fremgår af rehabiliteringsplanen, at skånehensynene er: *'[klageren] har kroniske smerter i venstre skulder og ned i armen, hvilket gør, at hun udfører arbejdet med højre arm. Der skal ikke være tunge løft og hun skal have mulighed for at aflaste armen indimellem evt. hvil.'*

Det fremgår af speciallægeerklæringen af den 15. juni 2018, at der objektivt er konstateret: **Højre skulderled:** Der ikke ømhed svarende til AC-leddet, subacromielt eller selve skulderleddet. Ingen ømhed af claviklen. Skulderen bevæget ved flektion og abduction: 0/170 grader. Extension: 50 grader og udadrotation: 45 grader. Der er negativ impingement test, cross over test og bicepssetest.

Venstre skulderled: Der ømhed svarende til AC-leddet, subacromielt, ved bicepssenen og svarende til selve skulderleddet. Skulderen bevæget ved flektion 70 grader og abduction: 0/70 grader. Extension: 45 grader og udadrotation: 45 grader. Der er udtalt ømhed ved berøring af skulderen og ved bevægelse. Der er nedsat kraft i alle retninger på grund af smerter. Der er atrofi af musculus deltoideus.

Og længere nede i konklusionen fremgår følgende: Ved **undersøgelse** var der ømhed af hele venstre skulder. Der var nedsat bevægelighed. Der var atrofi af musculus deltoideus. Der er stivhed af skulderen og kunne kun flektre til 70 grader og abducere til 70 grader. Der var nedsat kraft i alle planer. Der var atrofi af over- og underarmsarmsmuskulaturen på højre side. ... Arbejdsmæssigt har det haft den konsekvens at hun ikke kan klare sit arbejde som selvstændig Har nu fået et flexjob hvor hun arbejder 3 x 1,5 timer og går på sprogskole. Hun er gift og har ... voksne børn.

Speciallægeerklæring fra speciallæge i ortopædkirurgi, ... af den 15. juni 2018 fremlægges som **bilag 11**. Som en rettelse til speciallægeerklæringens oplysninger, skal det bemærkes, at min klient har ... voksne børn og 1 barn på ... år (således ikke ... voksne børn).

Ulykken er anmeldt til min klients egen ulykkesforsikring ved GF Forsikring, og er ligeledes blevet anmeldt til ansvarsforsikringen ved Alm. Brand. Begge forsikringer har vurderet min klients varige mén til 18 %.

...

Det er min vurdering, at min klient har en væsentlig nedsat erhvervsevne som vil påvirke hende i ethvert erhverv, og at dette i sagen er dokumenteret. Det bør ikke tillægges betydning, at min klient har sproglige vanskeligheder som kan besværliggøre omplacering til et nyt erhverv. Især bør bemærkes, at min klients sproglige kompetencer aldrig tidligere har været en udfordring jobmæssigt og ikke udgør en del af hendes funktionsnedsættelse. Sociale omstændigheder bør således ikke påvirke vurderingen af erhvervsevnen. På baggrund af ovenstående mener jeg, at Danica Pension skal udbetale invalidesum til min klient."

Selskabet har den 11/2 2021 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Hvilken forsikring er der tale om

Klager har i Danica Pension oprettet en pensionsordning med blandt andet en forsikring, der dækker ved tab af erhvervsevne. Forsikringen yder dækning, hvis erhvervsevnen er midlertidig eller længerevarende og nedsat med mindst halvdelen. Der er karenstid på 3 måneder.

Hvori består uenigheden

Det er klagers påstand, at Danica Pension ikke har været berettiget til at afvise udbetaling af dækning ved tab af erhvervsevne (TAE) baseret på den generelle vurdering af klagers erhvervsevne. Danica Pension fastholder vurderingen af, at klagers generelle erhvervsevne ikke er nedsat med mindst halvdelen, og klager derfor ikke er berettiget til yderligere udbetaling ved tab af erhvervsevne og fritagelse for indbetaling (præmiefritagelse).

Kort sagsfremstilling

Klager var involveret i et trafikuheld 23. marts 2016 og har efterfølgende haft vedvarende smerter i venstre skulder. Klager forsøgte efter uheldet at opretholde sin tidligere selvstændige virksomhed som ... -..., hvor klager benyttede sin venstre arm til at kaste ... ud af Arbejdet var skulderbelastende, og hvilket ikke var foreneligt med klagers skuldergener. Den 2. februar 2018 modtog vi således en skadeanmeldelse fra klager. Vi anerkendte i den forbindelse udbetaling ved tab af midlertidig erhvervsevne og fritagelse for indbetaling fra karenstidens udløb 23. juni 2016 til 23. september 2017. Efter karenstidens udløb den 23. september 2017 overgik vurderingen af klagers midlertidige erhvervsevne til en vurdering af klagers generelle erhvervsevne, hvilket betød, at klagers erhvervsevne skulle vurderes i forhold til ethvert erhverv og ikke alene i forhold til klagers erhverv som ... Vi vurderede i den forbindelse, at klagers generelle erhvervsevne ikke var nedsat i dækningsberettigende omfang, og hvilken vurdering vi fastholder.

Vores vurdering

Vi har ved vores vurdering af vores kundes generelle erhvervsevne lagt vægt på følgende:

Lægelige akter

Af de lægelige akter af 23. marts 2016 (skadestue) fremgår følgende: 'Traume CT-skanning beskrives med normale forhold. Røntgen af venstre skulder viser ingen akut skade.' Der er heller ikke efterfølgende konstateret skader.

Af de lægelige akter af 7. april 2016 (skadestueambulatorium) til opfølgende kontrol fremgår følgende: 'Ingen af- eller påklædningsgener. PT mestre selv at tage trøjen af uden smerteprovokation'.

Af de lægelige akter af 11. oktober 2016 fremgår følgende: *'Kommer lynhurtigt ud af og i T-shirten uden tøven'.*

Af de lægelige akter af 6. marts 2017 (Skulderkirurgisk Ambulatorium) fremgår følgende: *'Drejer sig således væsentlig mere om muskelspændinger end om indeklemning som smerter'.*

Af speciallægeerklæringen af 15. juni 2018 fra speciallæge i ortopædkirurgi ... fremgår følgende: *'Der er følgende gener': (Klagers beskrivelse): 'Venstre skulder: Har smerter ved belastning og bevægelse af skulderen. Der er smerter om natten. Der er nedsat bevægelighed. Der er nedsat kraft og armen udtrættes let. Kan ikke ligge på siden. Der er stivhed af skulderleddet. Hun taber ting.' ...*

'Objektive undersøgelse: ... 'Ømhed svarende til AC-leddet, subacromielt, ved bicepssenen og svarende til selve skulderleddet. Skulderen bevæget ved flektion 70 grader og abduction: 0/70 grader. Extension: 45 grader og udadrotation: 45 grader. Der er udtalt ømhed ved berøring af skulderen og ved bevægelse. Der er nedsat kraft i alle retninger på grund af smerter. Der atrofi af musculus deltoideus.' ...

Det fremgår endvidere af erklæringen, at der er atrofi af over- og underarmsmuskulaturen, og at klager anvender let smertestillende medicin. I henhold til erklæringen fra speciallæge [speciallæge i ortopædkirurgi] kan klager således bevæge venstre arm næsten til vandret, og der er mindre muskelsvind og lokal ømhed. Det fremgår endvidere, at der ingen gener er i albueleddet eller håndled, og at [speciallægen] vurderer, at tilstanden er stationær.

Af de lægelige akter af 25. februar 2019 (Konsultation) fremgår følgende: *'..... klager over ondt i skuldre, øm i hele skulderpartiet, men set værre før og passivt kan skulder bevæges lidt over 90 gr.'*

Klager kunne således i februar 2019 bevæge sin skulder til lidt over 90 gr., hvilket ifølge vores ortopædkirurg er en væsentlig forbedring i forhold til klagers undersøgelse hos [speciallægen i ortopædkirurgi] i juni 2018, hvor klager alene kunne bevæge sin skulder til 70 gr.

Praktikforløb og jobafklaringsforløb

Klager har deltaget i virksomhedspraktik i kommunalt regi. Det fremgår blandt andet af de kommunale akter, at klager fra den 9. maj 2018 var i virksomhedspraktik hos [forretning2], hvor klager skulle pakke ... i Klager øgede under praktikken arbejdstimerne til otte timer ugentligt, og det fremgår af anmodning om lægeattest til Rehabiliteringsteam af 20. februar 2020, at klager arbejdede 12 timer om ugen i ... og efterfølgende var i jobafklaringsforløb. Det formodes derfor, at klager øgede arbejdstiden yderligere til 12 timer om ugen i [forretning2], da jobafklaringsforløbet påbegyndtes umiddelbart efter praktikpladsen i [forretning2] blev afsluttet den 31. maj 2019, jf. nedenstående. Samtidig med praktikken deltog klager i sprogkursus én dag om ugen. Sprogkurset blev også afsluttet den 31. maj 2019. Klager blev herefter bevilliget et jobafklaringsforløb i perioden 21. juni 2019 til 20. juni 2020, herunder et EKU forløb, som er et forløb for de personer, der gerne vil have synliggjort og styrket deres erhvervsmæssige kompetencer i forhold til håndværkerbranchen med både inde og udeopgaver.

Det fremgår af notat af samtale med jobcenteret af 18. juni 2020, at klager i jobafklaringsforløbet lavede 'opgaver ved pakkebordet og vedligeholdelsesopgaver på de grønne områder, hvilket var hårdt for klager'. Det fremgår endvidere, 'at til en ny praktik ønsker klager, at det enten er i en

...afdeling eller et køkken' og 'vedr. antal timer pr. uge mener klager, at hun vil kunne møde ind 12 timer pr. uge, med 3-4 timer pr. gang'. Klager startede herefter i et praktikforløb i en ... 12 timer om ugen, hvor klager skulle hjælpe bag i butikken med at smøre sandwich. Arbejdstiden var tirsdag, onsdag og torsdag kl. 5.30-9.30, og arbejdstiden var således tre sammenhængende dage. Det er vores opfattelse, at den ugentlige arbejdstid på 12 timer i virksomhedspraktikken ikke er udtryk for klagers generelle erhvervsevne, men er klagers egen subjektive tilkendegivelse af klagers arbejdsformåen. Vi er enige i, at klager har skånebehov for skulderbelastende arbejdsopgaver. Det er dog vores opfattelse, at jobafklaringsforløbet med 'håndværksmæssige opgaver' og praktikpladserne hos ... synes at være fysisk prægede stillinger, som er skulderbelastende og dermed ikke varetager de påkrævede skånehensyn. Vi skal også bemærke, at klager på trods heraf havde fremmøde tre på hinanden følgende dage à fire timer i praktikken. Vi undrer os over denne fordeling af arbejdstiden og ser ikke noget lægeligt behov for tre dages fremmøde efterfulgt af fire dages restitution, ej heller ved udførelse af arbejdsopgaver, som måtte belaste skuldrene.

Det er derfor vores opfattelse, at resultatet af jobafklaringsforløbet ikke er retvisende i forhold til klagers generelle erhvervsevne, herunder da arbejdsopgaverne ikke varetog klagers skånehensyn. Det er yderligere vores opfattelse, at klager med ikke skulderbelastende arbejdsopgaver vil være i stand til at varetage et arbejde på mere end halv tid.

Egen virksomhed

Klager har oplyst, at klagers virksomhed gik konkurs i 2017, og at konkursen er begrundet i klagers gener. Vi har desværre ikke kunnet finde cvr.nr. [cvr.nr.1] på VirkData (cvr.-registreret). I klagers navn er det dog muligt at finde cvr. nr. [andet cvr.nr.] med start dato den 14. januar 2013 og ophørsdato den 31. marts 2018. Branchekoden er ...' og har adresse på Det fremgår ikke, at virksomheden er ophørt ved konkurs. Yderligere er det muligt at finde cvr.nr. [tredje cvr.nr.] i klagers navn med startdato den 21. marts 2018 og ophørsdato den 17. april 2018. Branchekoden er... og har adresse på [anden adresse]. Det fremgår heller ikke, at denne virksomhed er ophørt ved konkurs. Det fremgår endvidere af referat fra samtale med jobcenteret den 21. februar 2018, at 'klager fortsætter sprogundervisning indtil, der er en nærmere afklaring om, hvorvidt klager ønsker at bibeholde virksomheden...'

Aftaler

Seneste aftale med jobcenter

Mødeansvarlig: --

Aftalt: 21-02-2018

[Klageren] fortsætter sprogundervisning, indtil der er nærmere afklaring om, hvorvidt [klageren] ønsker at bibeholde virksomheden eller fortsætte afklaringen som lønmodtager og derved afvikle firmaet. Det aftales hertil, at familien får noget tid til at overveje det videre forløb og at der rettes henvendelse til UT d. 06.03.18 om det videre forløb.

Konklusion

Vi er enige i, at skulderskaden har medført en funktionsnedsættelse, og at klagers erhvervsevne er påvirket i et vist omfang som følge heraf. Det er imidlertid vores opfattelse, at generens omfang og karakter ikke burde forhindre klager i at varetage et arbejde på mere end halv tid, med de rette arbejdsforhold, herunder hvis der bliver taget tilstrækkeligt hensyn til skånebehov for fysisk skulderbelastende arbejde. Klager er blevet scannet og har fået foretaget ultralydsundersøgelse uden, at der er påvist skader i skulderen. Klager er ligeledes blevet undersøgt af skulderkirurger, som heller ikke har kunnet konstatere objektive skadefølger ud over et mindre muskelsvind og lo-

kal ømhed. Der er ingen gener i albueleddet og håndleddet. Den ugentlige arbejdstid på 12 timer i virksomhedspraktikken er klagers egen subjektive tilkendegivelse af klagers arbejdsformåen og er ikke udtryk for klagers generelle erhvervsevne. Beviset kan efter omstændighederne ikke løftes alene ved, at klageren subjektivt tilkendegiver, at klager kun kan arbejde 12 timer ugentligt, herunder med 3 dages fremmøde efterfulgt af 4 dages restitution. Yderligere synes jobafklaringsforløbet med 'håndværksmæssige opgaver' og praktikpladserne hos ... at have været fysisk prægede stillinger, og hvilket ikke er foreneligt med klagers skuldergener og med de påkrævede skånehensyn. Det er således vores vurdering, at klager kan bestride et job som ikke er skulderbelastende evt. stillesiddende på mere end halv tid og det gøres gældende, at klageren ikke har dokumenteret, at der er relevante helbredsmæssige årsager til, at klager ikke kan arbejde på over halv tid."

Klagerens advokat har den 1/3 2021 til nævnet bl.a. anført:

'Virksomhedens CVR nummer og begrundelse for ophør

...

Dette skulle gerne besvare spørgsmålene ift. CVR numrene.

For at forklare hvorfor min klient var nødsaget til at opgive sin virksomhed, skal jeg i det følgende uddybe: Indledningsvist skal jeg bemærke, at det kan ses af årsrapporterne og resultatopgørelsen (2017) at det er gået ned ad med indtjeningen efter min klients ulykke i 2016. Således ses det, at indtjeningen i 2015 var på sit højeste med kr. 711.938 og i året 2016 falder driftsresultatet til kr. 651.789 og i 2017 helt ned til kr. 499.940,74 – det ses derfor at virksomheden ikke præsterer uden min klients personlige indsats. Se hertil årsrapporterne bilag 8. Det skal oplyses, at min klient og dennes ægtefælle overvejede forskellige konstruktioner for virksomhedens fortsatte drift herunder ift. om ægtefællen kunne overtage virksomheden. Dette lod sig dog desværre ikke lod gøre grundet ægtefællens tidligere konkurser. Endeligt var virksomheden ikke af SKAT godkendt til at kunne antage fremmed medhjælp/ansætte udefra, se hertil de kommunale akter. Min klient indså da også efter et stykke tid på sygedagpenge, at der ikke var udsigt til at hun selv kunne vende tilbage til sin virksomhed grundet skaderne efter ulykken, se hertil også referat fra opfølgningssamtalen ved kommunen, de kommunale akter fra den 28.02.18, og hvis hun skulle have forhåbninger om en tilknytning til arbejdsmarkedet fremadrettet med kommunens hjælp, så hun kunne sikre sin egen forsørgelse, var hun nødt til at stoppe virksomheden. Dette kulminerede alt sammen i, at min klient som følge af ulykken var nødt til at stoppe virksomheden.

Min klients skader – varigt mén vurdering fra ansvarsforsikring og ulykkesforsikring

Min klient har fået anerkendt sin skulderskade til 18 % fra såvel ansvarsforsikringen som ulykkesforsikringen i sagen, hvor de to selskabers lægekonsulenter har medvirket, efter trafikulykken. Vurderingerne vedlægges som bilag 21 og 22. Sammenholdt med de lægefaglige vurderinger i sagen kan der således ikke være tvivl om, at det er en alvorlig skulderskade min klient har pådraget sig og som er væsentligt funktionsbegrænsende.

Opdaterede kommunale akter

Der er i sagen indhentet opdaterede kommunale akter, og det fremgår, at det fortsat er kommunens vurdering, at min klient er uarbejdsdygtig på de 12 timer, hvorfor det også er dokumenteret, at det ikke er (og aldrig har været) en subjektiv vurdering fra min klient selv, at hun alene i ethvert erhverv med skaden formår at arbejde 12 timer, som Danica hævder(!):

'Vurdering uarbejdsdygtighed:

Der er lagt vægt på, at dit aktuelle helbred og sygefravær har betydning for din arbejdsevne i dine nuværende funktioner, ligesom det har indvirkning i forhold til dine øvrige kompetencer på baggrund af din uddannelsesmæssige baggrund og tidligere beskæftigelse. Du skønnes for fuld uarbejdsdygtig i forhold til det brede arbejdsmarked, jf. Sygedagpengelovens § 7.

Samlet vurdering:

Det vurderes at [klageren] gør, fortsat er velplaceret, og profiterer af praktikken, men at det ikke er muligt, at øge [klageren] i tid, grundet hendes smerter i armen. Der er foretaget en samlet vurdering af din situation og behov for indsats, herunder behov for revalidering, ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension. Det vurderes på baggrund af sagens oplysninger, at der ikke er behov for disse indsatser på nuværende tidspunkt. Der er lagt vægt på, at dit aktuelle helbredsproblem og sygefravær, som det fremgår af ovenstående, har indvirkning på din arbejdsevne i forhold til det arbejde, du er sygemeldt fra/det brede arbejdsmarked.'

Vurderingen baserer sig på endnu en praktik min klient har været i – i dette tilfælde ved [forretning1] fra juli 2020. Følgende skånehensyn er beskrevet:

'[Klageren] har i praktikken fået mere ondt i venstre side, dette er meget vejrbettinget. [Klageren] har kroniske smerter i venstre skulder og ned i armen, hvilket gør, at hun udfører arbejdet med højre arm. Der skal ikke være tunge løft og hun skal have mulighed for at aflaste armen ind imellem evt. hvil. [Klageren] har behov for at sidde og slappe af, når hun kommer hjem fra praktikken.'

Selskabet har den 8/3 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Virksomhedens CVR nummer og ophør

Det fremgik af klage fra forsikredes advokat af 26. november 2020, at klagers virksomhed gik konkurs i 2017 som følge af generne, hvilket undrede idet det ikke fremgik af virk.dk, at virksomheden var gået konkurs. Det fremgår nu af svar af 1. marts 2021, at virksomheden ikke gik konkurs, men ophørte.

Klagers varige men

Klager er blevet tilkendt 18% i varige men på sin ansvarsforsikring og sin ulykkesforsikring. Fastsættelse af et varigt men i relation til en ulykke og dækning på en tab af erhvervsevne forsikring er ikke sammenlignelige. Varigt men fastsættes på grundlag af en skades medicinske art og omfang og under hensyn til skadens forvoldte ulemper i den tilskadekomnes personlige livsførelse. Méngraden vurderes stort set ens, uanset erhverv, alder, køn, indtægt med videre, da ulempen ved en bestemt skade grundlæggende anses for at være den samme for forskellige mennesker. Méngraden fastsættes efter den vejledende méntabel, som er udarbejdet af Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring. Fastsættelse af et varigt men i forbindelse med en ulykke, er således ikke sammenlignelig med et tab af erhvervsevne. Man kan godt få udbetaling på baggrund af en høj méngrad, men stadig være arbejdsdygtig. Fx vurderes et men efter tab af et ben til 65 %, men det er ikke ensbetydende med, at det ikke skulle være muligt at arbejde fuldtid. Vi finder således ikke, at den vurderede men grad har betydning for klagers arbejdsevne.

Opdaterede kommunale akter

Det fremgår af de opdaterede kommunale akter, at klager fortsat arbejder 12 timer tre sammenhængende dage om ugen, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 5.30-9.30. Det fremgår, at klager har behov for at sidde og slappe af, når hun kommer hjem fra praktikken. Det fremgår endvidere, at kla-

ger er morgenmenneske, hvorfor tidspunktet passer hende godt, og at klager mener, at hvis hun skulle møde ind senere, vil hun alene kunne arbejde kortere tid, da hun grundet smerter vil udtrættes.

Konklusion

Det hænger ikke sammen, at klager alene kan arbejde tre sammenhængende dage om ugen, herunder på tidspunkter, som passer klager godt og med mulighed for at slappe af, når klager kommer hjem. Vi finder det således ikke bevist, at klager ikke skulle kunne arbejde alle ugens dage med varetagelse af de rette skånehensyn for skulderbelastende arbejde."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Nævnet har blandt andet modtaget anmeldelse af 25/2 2019, selskabets afgørelse af 15/7 2019, selskabets fastholdelse af 10/9 2020 og af 4/11 2020, årsrapporter 2013-2016 for klagerens virksomhed med cvr.nr.1, resultatopgørelse for virksomheden i 2017, udbetalingsspecifikationer april 2016 til februar 2019, ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 15/6 2018, journal fra smerteklinik fra 15/11 2018 til 25/1 2019, journal fra egen læge fra 18/1 2013 til 19/2 2016, fra 23/3 2016 til 1/10 2017 og fra 10/1 2017 til 26/4 2019, journal fra sygehus fra 23/3 2016 til 22/3 2017, skadestuejournal, kommunale akter fra 9/3 2016, fra 15/11 2019 til 20/2 2020, fra 18/6 2020 til 28/7 2020 og fra 14/8 2020 til 12/2 2021, ansvarsforsikringsselskabets afgørelse af 19/10 2018, klagerens ulykkesforsikringsafgørelse af 1/11 2018, dækningsoversigt og forsikringsbetingelser med ikrafttrædelsesdato 1/1 2015. Uddrag af bilagene gengives nedenfor. Af anmeldelse af 25/2 2019 fremgår bl.a.:

"Min klients første sygedag var 23. marts 2016 og efter ulykken den 23. marts 2016, har min klient af helbredsmæssige gener i form af nakkegener, venstresidige skuldergener, smerter og indskrænket bevægelighed i venstre skulder. Derudover har min klient smerter i kraveben, gener langs columna. Min klient oplever desuden gener i venstre håndled. Det kan oplyses, at min klients manglende arbejdsevne, skyldes en følge af ulykken. Min klient mærkede første gang til de helbredsmæssige gener den 23. marts 2016 og har ikke tidligere haft problemer med samme lidelse. Min klient oplyser mig, at ulykken sker den 23. marts 2016, hvor min klient var involveret i en trafikulykke, da hun, som led i sin selvstændige virksomhed, var ude og køre og dele ... ud. Min klient bliver påkørt bagfra af en varevogn i høj fart, hvorefter min klient rammer den forankørende bil. ... Min klient har ikke andre lidelser, som har indvirkning på den nuværende tilstand. Ligeledes kan det oplyses, at min klients arbejdstid før ulykken, var fuldtid med ca. 37 timer om ugen. ... Efter ulykken arbejdede min klient 15 timer om ugen i egen virksomhed, men stoppede den 1. september 2017, efter drøftelser med egen læge, da smertetilstanden forværredes. Min klient har været i jobafklaring samt i ressourceforløb og der forventes snarligt en afklaring om flexjob, ved ... kommune. I perioden efter ulykken har min klient modtaget sygedagpenge. Der kan dertil oplyses, at min klient ikke har modtaget løn fra hendes selvstændige virksomhed, under sygdom. Min klient er under sin sygemelding blevet undersøgt af egen læge: Læge ... samt har været behandlet på smerteklinik medio 2018. Ulykken er anmeldt til min klients egen ulykkesforsikring ved ..., og er li-

geledes blevet anmeldt til ansvarsforsikringen ved Begge forsikringer har vurderet min klients varige mén til 18%."

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 15/6 2018 fremgår bl.a.:

"Aktuelle: Den 23.3.2016 blev hun som fører af personbil påkørt bagfra af anden personbil. Hun brugte sele. Hun slog sin venstre skulder og fik smerter i venstre side af thorax, venstre skulder og nakken. Hun blev set på skadestuen ... sygehus. Der blev foretaget traumescanning og røntgenundersøgelse af venstre skulder. Scanning og røntgenundersøgelse var normal. Man fandt at smerterne var muskulær ømhed. Hun blev sat i smertestillende behandling og fik en tid til kontrol i skulderambulatoriet. Hun blev set til kontrol den 7.4.2016 hvor man ved ultralydsscanning fandt at der var hævelse af AC-leddet. Hun skulle tage smertestillende medicin og træne skulderen. På grund af smerter blev hun igen set den 19.10.2016. Der blev anlagt blokade subacromielt. Der var effekt af blokaden i nogle dage hvorefter generne kom tilbage. Hun har gået til fysioterapi 6 gange og ophørte, da der ikke var nogen effekt. Har ikke været til behandling siden.

Der er følgende gener:

Venstre skulder: Har smerter ved belastning og bevægelse af skulderen. Der er smerter om natten. Der er nedsat bevægelighed. Der er nedsat kraft og armen udtrættes let. Kan ikke ligge på siden. Der er stivhed af skulderleddet. Hun taber ting. Tilstanden har været stationær siden ulykkestilfældet.

Medicin: Tabl. Ibumetin 600 mg. Tager 1 tabl. x 3 dagligt.

Socialt: Er [udlænding] og kom til Danmark i Inden ulykken arbejdede hun som ... og var selvstændig. Efter ulykken har hun måttet opgive sit arbejde og har gået sygemeldt. Hun er nu i et flexjob og arbejder 1,5 timer 3 gange ugentlig. Er gift og har ... børn.

Objektiv undersøgelse:

Almentilstand god, ernæringstilstand er over middel, virker reel i sin symptombeskrivelse. [Familiemedlem] medvirker som tolk ved undersøgelsen.

Columna cervicalis: Der er ikke ømhed svarende til corpora men der er ømhed paravertebralt i venstre side. Der er negativ foramen kompressionstest. Ved ventral flektion når hagen sternum. Dorsal flektion 50 grader, sideflektion: 25/25 grader og rotation: 40/40 grader.

Højre skulderled: Der er ikke ømhed svarende til AC-leddet, subacromielt eller selve skulderleddet. Ingen ømhed af claviklen. Skulderen bevæget ved flektion og abduction: 0/170 grader. Extension: 50 grader og udadrotation: 45 grader. Der er negativ impingement test, cross over test og biceps-senetest.

Venstre skulderled: Der er ømhed svarende til AC-leddet, subacromielt, ved bicepssenen og svarende til selve skulderleddet. Skulderen bevæget ved flektion 70 grader og abduction: 0/70 grader. Extension: 45 grader og udadrotation: 45 grader. Der er udtalt ømhed ved berøring af skulderen og ved bevægelse. Der er nedsat kraft i alle retninger på grund af smerter. Der er atrofi af musculus deltoideus.

Overarmsmuskulatur: Målt 10 cm over olecranonspidsen: 33,5 cm på højre side og 31,5 cm på venstre side. Pt. er venstrehåndet.

Albueled: Der er ingen ømhed svarende hverken til laterale epicondyl eller mediale epicondyl. Ingen ømhed af albueleddet. Albueleddet bevæget fra 0 grader til 140 grader. Supination/Pronation: 90/90 grader.

Underarmsmuskulatur: Omfang målt 10 cm under olacranonspidsen er 26,5 cm på højre side og 25,5 cm på venstre side.

Håndled og hånd: Der er ingen ømhed. Dorsalfleksion er 80 grader, volarfleksion: 80 grader, radialfleksion: 20 grader og ulnarfleksion: 20 grader. 1. Finger kan nå pulpa og basis af de 4 ulnare fingre. Kan knytte til en PVA på 0 cm. Der er normal sensibilitet.

Diagnoser: Contusio articuli humero-scapularis sin. (Kvæstelse af venstre skulderled)

KONKLUSION:

Patienten blev som fører af personbil påkørt bagfra af anden personbil. Slog sin venstre skulder. Traumescanning og røntgenundersøgelse af venstre skulder var normale. Hun blev af skulderkirurgerne der først henvist til fysioterapi og siden gav en blokade subacromielt. Der var ikke effekt af blokade. Hun har ikke modtaget anden behandling.

Der er følgende gener:

Venstre skulder: Har smerter ved belastning og bevægelse af skulderen. Der er smerter om natten. Der er nedsat bevægelighed. Der er nedsat kraft og armen udtrættes let. Kan ikke ligge på siden. Der er stivhed af skulderleddet. Hun taber ting. Tilstanden har været stationær siden ulykkestilfældet.

Medicin: Tabl. Ibumetin 600 mg. lager 1 tabl. x 3 dagligt.

Socialt: Er [udlænding] og kom til Danmark i Inden ulykken arbejdede hun som ... og var selvstændig. Efter ulykken har hun måttet opgive sit arbejde og har gået sygemeldt. Hun er nu i et flexjob og arbejder 1,5 timer 3 gange ugentlig.

Ved **undersøgelse** var der ømhed af hele venstre skulder. Der var nedsat bevægelighed. Der var atrofi af musculus deltoideus. Der er stivhed af skulderen og kunne kun flektre til 70 grader og abducere til 70 grader. Der var nedsat kraft i alle planer. Der var atrofi af over- og underarmsmuskulaturen på højre side. Pt. har ikke tidligere haft gener fra sin venstre skulder og arm, så de omtalte gener er en følge efter uheldet den 23.3.2016. Der er årsagssammenhæng mellem patientens forklaring og de objektive fund. Behandlingsmæssigt er der på nuværende tidspunkt ikke nogen operative behandlingstilbud. Hun kan få behov for fortsat at skulle tage smertestillende medicin. Jeg har anbefalet at hun bliver henvist til smerteklinik. Arbejdsmæssigt har det haft den konsekvens at hun ikke kan klare sit arbejde som selvstændig ... Har nu fået et flexjob hvor hun arbejder 3 x 1,5 timer og går på sprogskole. Hun er gift og har ... voksne børn. Aktuelt er tilstanden stationær og har været det siden ulykken og jeg mener, at sagen kan afgøres på nuværende tidspunkt."

Af journal fra smerteklinik fra 15/11 2018 til 25/1 2019 fremgår bl.a.:

"15-11-2018 11:17

Læge

Anamnese

...

Kommer til lægesamtale ledsaget af [familiemedlem], der medvirker som tolk. Fulgt i Smerteklinikken grundet venstresidige skuldersmerter, arm- og nakkesmerter og er opstartet i et medicinsk behandlingsforløb. Pt. har ikke kunnet deltage i den non farmakologiske smertebehandling grundet sprogbarrieren. Medicinsk har pt. afprøvet først Klorzoxazon og Sirdalud og Saroten, men måtte stoppes grundet bivirkninger. Senest afprøvet også Baklofen, som pt. også følte sig dårlig tilpas af. Istedet som aftalt skiftet til Duloxetine. Pt. tog kun præparatet i få dage, da hun samtidig oplevede menstruationslignende blødning uden for normal cyklus. Efter, at pt. er stoppet med Duloxetine har blødningen fortaget sig igen. Pt. anvender således i øjeblikket ikke smertestillende

medicin fraset Panodil p.n. Pt. beskriver uændret smerteniveau VAS 5-10, og nattesøvnen forstyrret af smerterne. Vi drøfter i dag, at der er mulighed for også at afprøve anden medicinsk behandling, men pt. siger, at hun grundet de negative erfaringer med de indtil nu afprøvede præparater ikke ønsker at afprøve yderligere med. behandling. ... Vi enes i dag om at afslutte det medicinske forløb i Smerteklinikken, da pt. som anført ikke ønsker yderligere medicinafprøvning. Grundet pts. skulder- og nakkesmerter har vi istedet aftalt at henvise pt. til fys. vurdering i smerteklinikken og så mhp. om pt. vil kunne profitere af TENS behandling, som der ikke synes at være kontraindikationer for hos pt.

...

12-10-2018 08:28

Læge

...

Anamnese Kommer til lægesamtale ledsaget af voksen [familiemedlem], der fungerer som tolk. Opstartet forløb i Smerteklinikken grundet kroniske smerter i ve. skulder og arm, nakke og med ledsagende hovedpine. Smerterne er opstået for 2,5 år siden, hvor pt. som fører i bil blev påkørt bagfra. Udredt i ortopædkirurgisk regi og man har ikke fundet mulighed for kirurgisk intervention. Pt. har ikke responderet på blokadebehandling. Smerteklinikken er der forsøgt medicinsk behandling med muskelrelaxantia, først Sirdalud og senest Klorzoxazon - sidstnævnte måtte dog opgives, da præparatet gav opkastninger. Pt. har siden sidst endvidere også afprøvet Saroten til natten, men har bemærket vægtstigning, så præparatet er seponeret igen. Pts. smertetilstand er således uforandret fra sidste besøg for knapt 3 uger siden. Beskriver fortsat smerter VAS 5-10 og nattesøvnen præget af smerterne. Pt. er fortsat motiveret for yderligere medicinafprøvning i håb om smertelindring. Vi enes i dag om at afprøve yderligere muskelrelaxantia i form af Baklofen 5-10 mg til natten. ... Grundet sprogbarrieren er pt. tildelt ny lægetid.

...

24-09-2018 12:51

Læge

Anamnese

...

Årsag til henvendelsen [kvinde i 40'erne] henvises på grund af kroniske smerter sv.t. venstre skulder med udstråling til hele ve. overekstremitet efter bilulykke marts 2016. Møder ledsaget af [familiemedlem] til samtalen. Virker også som tolk.

...

Aktuelle Angiver VAS i perioder op til 10. Forværring under og efter arbejde samt under fysisk belastning. Lindres i hvile. Ofte ledsagende hovedpine. Næsten dagligt. Karakteriseres som spændingshovedpine, men der mistænkes også, at tænder kunne være årsag. Smerterne beskrives strålende ud fra skulderregionen, ned til hele ve. arm inkl. hånden, sovende fornemmelse. Svært nedsat funktionsevne. Svært påvirket søvnkvalitet. Meget svært ved at falde i søvn samt svært ved at sove igennem. Vågner minimum 3-4 gange hver nat. Meget træt over dagen. Påvirket hukommelse og koncentrationsevne. Påvirket humør. Svært ved at opretholde kontakt udadtil. Svært ved at varetage huslige opgaver.

...

Sociale forhold ... børn, ... flyttet hjemmefra. En på 9 år hjemmeboende. Arbejder i gennemsnit 3 timer om dagen fordelt på 4 gange 1,5 time samt skole om torsdagen. Arbejder i ... ved [forretning2]. Angiver, der tages skånehensyn. Har også mulighed for hvile under arbejde. Trods dette svært udfordret og smerteforværring efter arbejde. Ingen hjælp i hjemmet. Prøver at opretholde ønsket standard. Dog meget udfordret. Pt. kommer oprindeligt fra Har været i DK i ca. 20 år. Går til sprogskole hver torsdag mhp. dansk samt dansklæsning/skrivning.

...

Objektiv undersøgelse - Standard

...

Ryg og ekstremiteter med god kraft og bevægelighed fraset ve. skulder, nakkeregion, venstre overekstremitet. Fraset rotation nærmest ingen funktion mulig uden, at det udløser stærke smerter. Bruger ikke ve. arm under dagens konsultation. Udtalt skåneholdning. Øget muskeltonus. Al-lodyn timer for pensel, prik og kulde startende fra nakken over skulderen helt ned til hånden ved ve. arm."

Af journal fra egen læge fra 23/3 2016 til 1/10 2017 og fra 10/1 2017 til 26/4 2019 fremgår bl.a.:

"19-10-2016 Læsion of rotatormanchet

...

Diagnoser: L81 Læsion of rotatormanchet

...

Afsender

Sygehus ...

... Ortopædkirurgisk Ambulatorium

...

EPIKRISE:

Aktuelle: Henvendt sig med fortsatte problemer med smerter i venstre skulder. Fortæller at smerterne sidder ovenpå fortil på skulderen trækkende ned i venstre overarm. Får sovende fornemmelser ned i venstre hånd.

VAS (angivelse med 1 decimal):_.

Smerter under søvn ('I hvor høj grad er du i den seneste uge generet af dine skuldersmerter i forbindelse med søvn?'):_.5,2

Hvilesmerter ('Hvor mange smerter i skulderen har du i den seneste uge haft i hvile, dvs. når du holder armen i ro og ikke umiddelbart forinden har provokeret dine smerter?'): 5,0

Aktivitetssmerter ('Hvor mange smerter i skulderen har du i den seneste uge haft under aktivitet, dvs. brug af armen til almindelige daglige aktiviteter?'): 9,5

Objektiv undersøgelse: Udtalt ømhed svarende til øvre trapezius og hun står med skulderen lidt optrukket. Findes positiv triggerpunkt med udstråling af de kendte sovende fornemmelser. Ømhed på AC-leddet men især ømhed fortil på leddet. Aktiv abduktion 30 ° aktiv fleksion 30 °. I den undersøgelses start har hun imidlertid taget blusen af selv, hvor armen blev eleveret mod tyngdekraften til 150 °. Det er derfor mere som smertestop en reel stop. Passiv fleksion til 160 ° med udtalte smerter. Der er smerter ved isometriske test, men virker egentlig til at være god kraft. Ultralydsskanning viser ingen væske i det lidt smalt kravebensleddet. Ingen væske omkring bicepsse-nen. Rotator cuffen ses med en partiel læsion fortil, vurderes ikke helt gennemgående. Tydelig subakromial bursit.

Konklusion og plan: Efter informeret samtykke anlægges ultralydsvejledt blokade med 9 ml Lido-kain og 1 ml lederspan under sterile forhold i bursa på venstre side. Udleveret pjece om indeklemningssmerter og heri skrevet at hun har en delvis skade på hende at styre senerne (vurderer

jeg at smerterne vil forøges i forbindelse med evt. operation). Opfordres til at fa henvisning til fysioterapeut via egen læge mhp. skulderstyrkende øvelser og triggerpunktsbehandling.

...

11-10-2016 skuldre

...

... er med. [Klageren] arbejder nu 5 dage á 3 timer om eftermiddagen. Angiveligt så ondt i skuldre at hun ikke har sovet 2 nætter. Også ondt i hænder, men ikke carp.tunnellign. Kommer lynhurtigt af og i T-shirten uden tøyen. Abduktion over 90 gr kan hun ikke p.g.a. smerter. Hoveddrejn. i.a. og ikke indir. øm i columna. Har tid til kontrol i ... skulderamb. i næste uge. Filmovertrukne tabletter. Ibumetin 600 mg, 1 tablet ved behov. Max 3 tablet per dag, mod smerter"

Og

"26-04-2019 TK sagsbeh.

...

TK sagsbeh. ... om pt.s skulderproblemer. Hun har i snart 1/2 år været i praktik i [forretning2s] ...-afd. 4 x 2 timer. Blev afsluttet af smerteklinikken jan. 2019 og til slut forsøgtes TENS-beh. på skulder, men fysioterapeuten skriver at beh. lindrede smerter, men ikke kunne forventes at bedre funktionsniveauet.

...

25-02-2019 Konsultation

...

Siden april 2018 arbejdet i køkkenet hos [forretning2] – ... kl. 8-10 4 dage ugentlig klager over ondt i skuldre, øm i hele skulderpartiet, men set værre før og passivt kan skuldre bevæges lidt over 90 gr.

...

11-04-2016 UT 23.3. ve. skulder

...

Blev vurderet af ... i skulderamb. 7.4. ULS viste fortykkelse of bursa foreløbig passer æf. hendes ...udbringning,

...

23-03-2016 Kontakt mhp unds. og observation eft færdselsulykke

...

Diagnoser: A99 Kontakt mhp unds. og observation eft færdselsulykke

...

Skadestueepikrise

...

Kontaktårsag: UT i bil. Bliver påkørt bagfra. Tilkommet smerter i skuldre, sternum og ryg.

...

Konklusion og plan: Kontusion of thorax og venstre skulder og efterfølgende en del muskulære smerter især i venstre side af nakken samt langs columna. Begrænset bevægelighed i venstre skulder grundet smerter. Vi kan ikke udelukke rotatorcufflæsion. Der anlægges collar and cuff til smertebehandling. Patienten må desuden tage tablet Panodil 500 mg, 2 stk. ved behov maks x 3 samt tablet Ibumetin 600 mg, 1 stk. ved behov maks x 3. Der tages 2 stk. panodil og 1 stk. Ibumetin samtidigt.

...

LÆ135

Specifik helbredsattest -Side 1 af 2

A. Sygehistorie og igangværende behandling

Ankenævnet for Forsikring

14.

96170

23.3.2016 påkøres pt.s bil som skal svinge til højre i lyskryds bagfra af en [bil] i høj hastighed. Kommer til. us. på skadestuen i Blev us. af reservelæge og af overlæge ... 7.4.2016 og kunne kontakte hvis der efter 4 mdr. ikke var bedring. Sygemeldt efter ulykken, startet arbejdsprøvning fra uge 26 med at pakke ... 1 time daglig i 7 dage pr uge. Det kan tage meget lang tid at træne skuldre op igen, men vil da formentlig blive i stand til at arbejde igen, måske ikke på fuld tid.

...

C: Objektiv undersøgelse, diagnoser og prognose

Hø. skulder kan abduceres til skulderhøjde = 90 gr. Ve. skulder kun til 45 gr og det går tydeligvis ondt. Kan løfte arme fremefter i normalt omfang og bagud også.

...

24-08-2016"

Af kommunale akter fra 15/11 2019 til 20/2 2020 fremgår bl.a.:

"Rehabiliteringsplan publiceret Registreret: 21. november 2019

...

Dato for opfølgning: 10-07-2019

Mål: Tilbagevenden til arbejdsmarkedet (Andet)

Beskrivelse: Du er bevilget i jobafklaringsforløb i perioden 21.06.18 - 20.06.20 så længe det vurderes, at du er uarbejdsdygtig jf. SDPL § 7.

I perioden 02.12.2019-02.03-2020 skal du deltage på EKV - Ude hold 12 timer pr. uge. Du starter mandag d. 2.12-2019 kl. 09.00. ... Din arbejdstid er mandag, onsdag og fredag fra kl. 08.00 - kl. 12.00. ... Formålet er at få en uddybende beskrivelse- og afklaring af dine egentlige fysiske samt sproglige evner i en beskæftigelsesrettet indsats. Målet er afklaring samt optrapning af arbejds- evne og tilbagevenden til det ordinære arbejdsmarked, eventuelt på nedsat tid. ... Mål med forløbet: Målet med forløbet er, at [klageren] kan vende tilbage til arbejdsmarkedet.

...

Afklaring / optrapning af arbejdsevnen

Hensyn: [Klageren] har kroniske smerter i venstre skulder og ned i armen, hvilket gør, at hun udfører arbejdet med højre arm. Der skal ikke være tunge løft og hun skal have mulighed for at aflaste armen ind imellem evt. hvil.

Periode: Siden den 09.05.18

Beskrivelse af aktivitet: [Klageren] startede den 09.05.18 i praktik ved ...afdelingen i [forretning2], som en start 3 dage om ugen á 1½ time. Hun har øget til 4 dage om ugen á 2 timer pr. gang. Planen er, at når hun afslutter sprogskolen medio maj, at hun så skal øge yderligere."

Af kommunale akter 18/6 2020 til 28/7 2020 fremgår bl.a.:

"Notat af snak den 30.06.20 hos [forretning1]...

[Klageren] fortæller lidt omkring hende selv og hendes erhvervserfaring. Der aftales praktik i perioden 7.07.20-5.10.20, med opstart tirsdag, onsdag og torsdag kl. 5.30-9.30. Arbejdsopgaver: Hjælpe bag i butikken og med at smøre sandwich.

...

Notat af samtale den 18.06.20

...

[Klageren] møder til den aftalte samtale med [familiemedlem]. [Klageren] fortæller, at hun senest har været tilknyttet ..., hvor hun har lavet opgaver ved pakkebordet og prøvet vedligeholdelsesopgaver på de grønne områder, dette har været for hårdt for [klageren]. Inden dette var [klageren] på sprogkursus. Tidligere har [klageren] været i praktik i ... i [forretning2]. Til en ny praktik, ønsker [klageren] at det enten er i en ...afdeling eller i et køkken. Vedr. antal timer pr. uge, mener hun, at hun vil kunne møde ind 12 timer pr uge, med 3-4 timer pr gang.

...

LÆ262...

Meddelelse om lægeattest til Rehabiliteringsteam

...

20-02-2020

...

Kort redegørelse for begrundelse for anmodning

... [Klageren] fik i 2018 bevilget jobafklaringsforløb i 2 år, og sagen skal revurderes af rehabiliteringsteamet. [Klageren] har smerter i sin skulder, som hun fortæller, giver hende udfordringer i, at varetage et arbejde i mere end 12 timer ugentligt.

...

Redegørelse for borgerens forhold

1. Borgerens fremtidige mål vedr. beskæftigelse eller uddannelse [Klageren] ytrer ønske om at vende retur til arbejdsmarkedet.

2. Borgerens beskæftigelsesmæssige situation, herunder arbejds erfaringer, kompetencer og udfordringer [Klageren] har tidligere leveret ..., men har fået smerter i skulderen efter en trafikulykke. [Klageren] har, inden hun bestred jobbet med ..., været på [virksomhed 3], hvor [klageren] har været i produktionen. [Klageren] har i forbindelse med hendes forløb i jobcenteret, været i praktik i et ..., hvilket [klageren] har sat pris på. [Klageren] arbejdede 12 timer ugentligt i Efterfølgende har [klageren] været på Jobcenterets EKU forløb, med henblik på, at afklare [klageren] yderligere.

3. Borgerens sociale situation, herunder borgerens familiemæssige situation og netværk, boligforhold, økonomi mv. [Klageren] bor sammen med sin mand og barn på 10 år. ... [Klageren] stammer fra [udlandet], og [klageren] har været udfordret på sproget.

4. Borgerens helbredssituation, herunder oplysninger særligt om borgerens eget perspektiv på helbred og arbejde [Klageren] har smerter i sin skulder. Hvilket er opstået efter en trafikulykke. [Klageren] fortæller, at hun oplever smerterne konstant."

Af ansvarsforsikringsselskabets afgørelse af 19/10 2018 fremgår bl.a.:

"Vores lægekonsulent har gennemgået sagens læge oplysninger og fastsat din klients varige mén til 18 %."

Af klagerens ulykkesforsikrings afgørelse af 1/11 2018 fremgår bl.a.:

"Afgørelse

Efter modtagelse af de seneste lægelige oplysninger, har vores lægekonsulent gennemgået sagen og fastsat menigheden til 18 % for de følger, der direkte skyldes din klients ulykke. Lægekonsulenten har i sin vurdering lagt vægt på, at der er belastningssmerter i skulder samt nedsat bevægelighed. Din klient bliver træt og taber ting. Objektivt findes der bevægelse 70/70 grader med målbart muskelsvind på overarmen."

Ankenævnet for Forsikring

16.

96170

Af dækningsoversigt fremgår bl.a.:

"Hvis du mister din erhvervsevne

Udbetaling
i kroner

Årlig udbetaling

Hvis din erhvervsevne bliver nedsat med mindst halvdelen som følge af sygdom eller ulykke, udbetaler vi maksimalt årligt

109.041

Udbetalingen begynder tidligst 3 måneder efter, at erhvervsevnen er sat ned, og varer længst til 01.10.2031 (62 år).

...

Fritagelse for indbetaling (præmiefritagelse)

Hvis din erhvervsevne bliver nedsat med mindst halvdelen inden 01.10.2036, bliver du efter tre måneder fritaget for at indbetale til pensionsordningen. Din pensionsordning fortsætter, som om du stadig indbetalte til den. Fritagelse for indbetaling gælder ikke for indbetalinger til de dækninger, som Forenede Gruppeliv administrerer."

Af forsikringsbetingelser med ikrafttrædelse den 1/1 2015 fremgår bl.a.:

"Dækninger

Dækning ved tab af erhvervsevne

...

Før vi udbetaler dækning ved tab af erhvervsevne

Vi udbetaler dækningen ved tab af erhvervsevne, hvis følgende betingelser er opfyldt.

- Den forsikrede har enten midlertidigt eller længerevarende mistet sin erhvervsevne på grund af sygdom eller en ulykke. Du kan se, hvad forskellen er på et 'midlertidigt' og et 'længerevarende' tab af erhvervsevne i afsnittene 'Når den forsikrede har et midlertidigt tab af erhvervsevne' og 'Når den forsikrede har et længerevarende tab af erhvervsevne'.

- Tabet af erhvervsevne er så stort i hele karenperioden, at det efter karenperiodens udløb giver ret til en udbetaling - se dækningsoversigten. Karenperioden starter tidligst, når den forsikrede første gang behandles af en læge.

- Forsikringen er i kraft i hele karenperioden.

- Den forsikrede mister erhvervsevnen og er berettiget til at få udbetalt dækningen i perioden, fra dækningen træder i kraft, til den ophører – uanset årsagen.

...

Vurdering af om tabet af erhvervsevne er længerevarende

Når vi skønner, at den forsikredes tilstand er blevet tilstrækkelig stabil, vurderer vi, om tabet af erhvervsevnen fremover skal betragtes som længerevarende. Det er en forudsætning, at den forsikrede fortsat er sygemeldt. På baggrund af helbredsoplysninger, herunder eventuelt en erklæring fra en læge, som vi vælger, vurderer vi, om erhvervsevnen længerevarende er sat så meget ned, at der ifølge dækningsoversigten er ret til udbetaling. Imidlertid vurderer vi altid den forsikredes fremtidige erhvervsevne, når hans/hendes midlertidige tab af erhvervsevne har varet halvandet år. Vi kan dog vælge at udskyde vurderingen i et begrænset tidsrum en eller flere gange. I så fald fortsætter udbetalingen efter reglerne om midlertidigt tab af erhvervsevne. Selvom den forsikrede har fået tilkendt offentlig førtidspension eller har ret til et tilbud om fleksjob, kan han/hun ikke nødvendigvis få udbetalt dækningen ved tab af erhvervsevne. Det skyldes, at reglerne for at få førtidspension og fleksjob ikke er de samme som reglerne for, hvornår man har ret til udbetaling af dækningen.

Når den forsikrede har et længerevarende tab af erhvervsevne

Når vi vurderer, om tabet af erhvervsevnen fremover er længerevarende, laver vi en generel vurdering af den forsikredes erhvervsevne. Først skønner vi, hvor meget den forsikrede kan tjene. Vi tager hensyn til den forsikredes tilstand, tidligere beskæftigelse og uddannelse - og om den forsikrede er egnet til en ny uddannelse, for eksempel ved omskoling, som kan påvirke den forsikredes indtjeningsmulighed. Derefter sammenligner vi den skønnede indtægt med det, fuldt arbejdsdygtige personer med en tilsvarende uddannelse og alder tjener i samme del af landet. Viser sammenligningen, at den forsikrede efter vores skøn højst kan tjene 1/3 fremover af en almindelig indtægt for personer på samme alder og med en tilsvarende uddannelse i den del af landet, er den forsikredes erhvervsevne sat ned med 2/3. Når vi laver vores skøn over indtægten, vurderer vi ikke situationen på arbejdsmarkedet, og om den forsikrede vil blive i stand til at få et job med sin uddannelse. Vi kan når som helst kræve, at den forsikrede dokumenterer, at betingelserne for udbetaling af dækningen er opfyldt. Retten til at få udbetalt efter reglerne om længerevarende tab af erhvervsevne falder væk, hvis vi vurderer, at de nævnte forudsætninger ikke længere er til stede, eller når dækningen ophører."

Nævnet udtaler:

Klageren, der er født i 1960'erne, kom den 23/3 2016 til skade med venstre skulder, da hun i sin bil blev påkørt bagfra af en anden bilist. Klageren kræver udbetaling af helbredsbetingede ydelser efter den 23/9 2017, hvor selskabet standsede udbetalingen af midlertidige ydelser. Klageren gør gældende, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat med mindst 50%.

Hun har blandt andet anført, at hun har kroniske smerter i venstre arm og nedsat bevægelighed af skulderen. Forud for ulykken arbejdede hun fuld tid, og efter ulykken arbejdede hun 15 timer om ugen i sin egen virksomhed, men hun måtte stoppe hermed 1/9 2017 som følge af forværring af smertetilstanden. Hun blev fuldtidssygemeldt den 1/9 2017 og var på tidspunktet for sagens indgivelse til nævnet i jobafklaringsforløb i 12 timer om ugen. Hun har skånehensyn i form af ingen tunge løft og mulighed for at aflaste armen ind imellem eventuelt med hvil. Klageren har videre anført, at sproglige kompetencer aldrig tidligere har været en udfordring arbejdsmæssigt og ikke udgør en del af funktionsnedsættelsen.

Selskabet har anført, at det pr. 23/9 2017 er overgået til en generel vurdering af klagerens erhvervsevne og ikke finder det godtgjort at denne er nedsat med mindst halvdelen, hvorfor det har standset udbetalingen af ydelser. Selskabet har anført, at klageren med ikke-

skulderbelastende arbejdsopgaver vil være i stand til at varetage et arbejde på mere end halv tid. Ifølge notat fra egen læge af 25/2 2019 kunne klageren bevæge sin skulder til lidt over 90 grader, hvilket er en væsentlig forbedring i forhold til de beskrevne 70 grader ved den ortopædkirurgiske speciallægeerklæring af 15/6 2018. Af erklæringen fremgår det desuden, at der alene var mindre muskelsvind og lokal ømhed. Selskabet har videre anført, at den ugentlige arbejdstid på 12 timer i virksomhedspraktikken er klagerens egen tilkendegivelse af sin arbejdsformåen, og at jobafklaringsforløbet ikke er retvisende i forhold til den generelle erhvervsevne, da afklaringsforløbet med "håndværksmæssige opgaver" og praktikpladser hos ... er fysisk prægede stillinger, som er skulderbelastende og dermed ikke varetog skånehensynene. På trods heraf havde klageren fremmøde tre på hinanden følgende dage à fire timer. Der er ikke et lægeligt behov for tre dages fremmøde efterfulgt af fire dages restitution, ej heller ved udførelse af arbejdsopgaver, som måtte belaste skuldrene.

Af journal fra egen læge fremgår det blandt andet, at "**11-10-2016 skuldre** ... Kommer lynhurtigt af og i T-shirten uden tøven. Abduktion over 90 gr kan hun ikke p.g.a. smerter. ... **25-02-2019 Konsultation** ... Siden april 2018 arbejdet i køkkenet hos [forretning2] – ... kl. 8-10 4 dage ugentlig klager over ondt i skuldre, øm i hele skulderpartiet, men set værre før og passivt kan skuldre bevæges lidt over 90 gr. ...".

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 15/6 2018 fremgår det, at "**KONKLUSION:** Patienten blev som fører af personbil påkørt bagfra af anden personbil. Slog sin venstre skulder. Traumescanning og røntgenundersøgelse af venstre skulder var normale. ... **Der er følgende gener: Venstre skulder:** Har smerter ved belastning og bevægelse af skulderen. Der er smerter om natten. Der er nedsat bevægelighed. Der er nedsat kraft og armen udtrættes let. Kan ikke ligge på siden. Der er stivhed af skulderleddet. Hun taber ting. Tilstanden har været stationær siden ulykkestilfældet. **Medicin:** Tabl. Ibuprofen 600 mg. tager 1 tabl. x 3 dagligt. ... Ved **undersøgelse** var der ømhed af hele venstre skulder. Der var nedsat bevægelighed. Der var atrofi af musculus deltoideus. Der er stivhed af skulderen og kunne kun flektre til 70 grader og abducere til 70 grader. Der var nedsat kraft i alle planer. Der var atrofi af over- og underarmsmuskulaturen på højre side. Pt. har ikke tidligere haft gener fra sin venstre skulder og arm, så de omtal-

Ankenævnet for Forsikring

19.

96170

te gener er en følge efter uheldet den 23.3.2016. ... Arbejdsmæssigt har det haft den konsekvens at hun ikke kan klare sit arbejde som selvstændig Har nu fået et flexjob hvor hun arbejder 3 x 1,5 timer og går på sprogskole. ... Aktuelt er tilstanden stationær...".

Af de kommunale akter fremgår det blandt andet, at "**Notat af samtale den 18.06.20** ... [Klageren] fortæller, at hun senest har været tilknyttet ..., hvor hun har lavet opgaver ved pakkebordet og prøvet vedligeholdelsesopgaver på de grønne områder, dette har været for hårdt for [klageren]. Inden dette var [klageren] på sprogkursus. Tidligere har [klageren] været i praktik i ... i [forretning2]. Til en ny praktik, ønsker [klageren] at det enten er i en ... afdeling eller i et køkken. Vedr. antal timer pr. uge, mener hun, at hun vil kunne møde ind 12 timer pr uge, med 3-4 timer pr gang".

Af dækningsoversigten fremgår det, at klageren har ret til dækning for tab af erhvervsevne, hvis erhvervsevnen er nedsat med mindst halvdelen.

Af forsikringsbetingelserne fremgår det, at selskabet ved vurdering af det længerevarende erhvervsevnetab foretager en generel vurdering af den forsikredes erhvervsevne. Først skønner selskabet, hvor meget den forsikrede kan tjene. Der tages hensyn til den forsikredes tilstand, tidligere beskæftigelse og uddannelse - og om den forsikrede er egnet til en ny uddannelse, for eksempel ved omskoling, som kan påvirke den forsikredes indtjeningsmulighed. Derefter sammenligner selskabet den skønnede indtægt med det, fuldt arbejdsdygtige personer med en tilsvarende uddannelse og alder tjener i samme del af landet. Det fremgår yderligere, at selvom den forsikrede har ret til et tilbud om fleksjob, kan han/hun ikke nødvendigvis få udbetalt dækningen ved tab af erhvervsevne. Det skyldes, at reglerne for at få førtidspension og fleksjob ikke er de samme som reglerne for, hvornår man har ret til udbetaling af dækningen.

Nævnet bemærker, at det er klageren, som har bevisbyrden for, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen.

Nævnet finder ikke grundlag for at kritisere, at selskabet pr. 23/9 2017 er overgået til en generel vurdering af klagerens erhvervsevne. Nævnet har bl.a. lagt vægt på, at klagerens skuldergener på dette tidspunkt måtte anses som kroniske, og at der næppe ville indtræde yderligere bedring.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har skuldergener i et omfang, der godtgør, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad, og at hun med de rette skånebehov ikke vil være i stand til at arbejde og tjene mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med en tilsvarende uddannelse og alder i samme del af landet.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på de lægelige og kommunale oplysninger, hvori der efter nævnets vurdering ikke beskrives helbredsgener, der er uforenelige med varetagelsen af et erhverv på det brede arbejdsmarked på mere end halv tid, hvis der i jobfunktionen tages behørigt hensyn til klagerens skånebehov i form af ingen tunge løft og mulighed for aflastning af armen ind imellem.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren ifølge de lægelige oplysninger har smerter ved belastning og bevægelse af skulderen, har smertebetinget nedsat bevægelighed af skulderen, nedsat kraft i armen, stivhed af skulderleddet, muskelsvind i armen, smerter om natten og påvirket søvn efter ulykkestilfældet.

Nævnet lægger videre vægt på, at klageren ikke er blevet arbejdsprøvet i jobfunktioner med tilstrækkelig iagttagelse af relevante skånehensyn, hvorfor det efter nævnets opfattelse ikke er fuldt tilstrækkeligt undersøgt, i hvilket omfang klageren vil være i stand til at arbejde mere end halv tid inden for det brede arbejdsmarked under iagttagelse af de relevante skånehensyn.

Som følge heraf

Ankenævnet *for* Forsikring

21.

96170

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. Thønnings', is written over a light blue rectangular background.

Peter Thønnings